

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Гацко
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ044-23

Бања Лука, 13.07.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	14
	5. Припрема и доношење буџета.....	15
	6. Финансијски извјештаји.....	15
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	16
	6.1.1. Приходи и примици	16
	6.1.2. Расходи и издаци	17
	6.1.3. Буџетски суфицит/дефицит	23
	6.1.4. Нето финансирање	23
	6.1.5. Разлика у финансирању	23
	6.1.6. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима	23
	6.2. Биланс успјеха	23
	6.2.1. Приходи	23
	6.2.2. Расходи.....	24
	6.2.3. Финансијски резултат	24
	6.3. Биланс стања.....	24
	6.3.1. Актива	25
	6.3.2. Пасива.....	28
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	30
	6.4. Биланс новчаних токова	30
	6.5. Временска неограниченост пословања	31
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	31
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	31

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Гацко који обухватају: Консолидовани биланс стања на дан 31.12. 2022. године; Консолидовани биланс успјеха, Консолидовани извјештај о промјенама нето имовине, Консолидовани биланс новчаних токова, Консолидовани периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 и Консолидовани периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, консолидовани финансијски извјештаји Општине Гацко, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачкот 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Субвенције су исказане у већем износу за 175.109 КМ, а у мањем износу су исказани остали некласификовани расходи за 129.927 КМ, грантови за 13.560 КМ, дознаке грађанима за 7.416 КМ и трансфери ентитету за 24.116 КМ, јер наведени расходи нису класификовани у складу са чланом 92., 95., 96. и 102. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.3.1.2. и 6.3.2.2. овог Извјештаја:

Вриједност зграда и објеката прецијењена је најмање за 321.774 КМ јер стамбене јединице које су откупљене нису искњижене из књиговодствених евиденција Општине, а потцијењена најмање за 1.003.647 КМ јер није извршен пренос активираних средстава из припреме у употребу, што није у складу са чланом 26. став (1) и 42. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Вриједност остале нематеријалне произведене имовине је потцијењена најмање за 32.119 КМ јер по испуњавању услова није извршен пренос из припреме у употребу, што није у складу са чланом 42. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми прецијењена је најмање за 707.304 КМ, јер из књиговодствене евиденције Општине Гацко није извршен пренос и искњижавање имовине која је у ранијим годинама прибављена за

потребе других субјеката, што није у складу са чланом 26. став (1), 30. став (1) и 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Због свега претходно наведеног, финансијски резултат ранијих година је исказан у већем износу најмање за 1.029.078 КМ.

Као што је наведено под тачкама 6.1.2.1., 6.1.3. и 6.2.2. овог Извјештаја:

Остали расходи обрачунског карактера исказани су у већем износу за 133.316 КМ, а у мањем износу су исказани расходи за бруто плате, јер евидентирање текућих расхода који захтијевају одлив новчаних средстава на расходима обрачунског карактера није у складу са чланом 100. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Због наведеног, буџетски суфицит је исказан у већем износу за 133.316 КМ.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје Општине Гацко за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије консолидованих финансијских извјештаја Општине Гацко за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у овом Извјештају о ревизији

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 13.07.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Гацко за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у консолидованим финансијским извјештајима Општине Гацко за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Општина Гацко је током 2022. године због повећаног обима посла, ангажовала осам извршилаца на одређено вријеме на период дужи од шест мјесеци, од којих три извршиоца нису испуњавала услове радног мјеста на које су распоређени, а четири извршиоца су распоређена на упражњена радна мјеста, што није у складу са чланом 61. став (1) тачка 2., 67. став (2) тачка 2. и 77. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе.

У Општинској управи општине Гацко су током године закључивани уговори о дјелу за обављање послова који представљају редовну дјелатност послодавца, што није у складу са чланом 205. Закона о раду.

Накнаде за топли оброк за запослене у Општинској управи Општине Гацко, ЈУ Центар за социјални рад Гацко, ЈПУ Дјечији вртић Гацко и ЈУ Туристичка организација општине Гацко нису обрачунате и исплаћене за девет мјесеци 2022. године, што није у складу са чланом 13. тачка 7. Колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко, чланом 12. тачка 7. Правилника о платама, накнадама и другим примањима запослених у ЈУ Центар за социјални рад Гацко, чланом 39. тачка 8. Правилника о раду ЈПУ Дјечији вртић Гацко и чланом 13. тачка 7. Правилника о раду за запослене у ЈУ Туристичка организација општине Гацко.

Увећање плате запослених у Територијално ватрогасно-спасилачкој јединици општине Гацко за навршене године стажа осигурања и по основу рада на радном мјесту са повећаним ризиком и увећање плате запослених у ЈУ Информативно културни центар Гацко за навршене године стажа осигурања обрачунато је на основну плату претходно увећану по другим основама, што није у складу са чланом 8. и 12. Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко и чланом 19. Правилника о раду ЈУ Информативно културни центар Гацко.

ЈУ Туристичка организација Гацко је у 2022. години донијела Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста

без прибављене сагласности начелника Општине, што није у складу са чланом 19. став (1) тачка 4. и став (3) Закона о систему јавних служби.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник општине је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Гацко обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Гацко.

Бања Лука, 13.07.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) класификација расхода по основу коришћења роба и услуга, текућих и капиталних грантова, дознака грађанима, трансфера између различитих јединица власти и издатака за инвестиционо одржавање нефинансијске имовине врши у складу са чланом 92., 95., 96., 102. и 105. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 2) признавање и вредновање нефинансијске имовине у сталним средствима врши у складу са чланом 26. став (1), 30. став (1), 42. став (2) и 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема и МРС-ЈС 31 - Нематеријална произведена имовина,
- 3) Биланс новчаних токова сачињава у складу са захтјевима МРС-ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Туристичка организација Општине Гацко, ЈУ Културно спортски центар Гацко и ЈУ Информативно културни центар Гацко да обезбиједи да се:

- 4) у оквиру расхода обрачунског карактера исказују расходи који не захтијевају одливе новчаних средстава у складу са чланом 100. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) пријем запослених на одређено вријеме због повећаног обима посла и привремени премјештај службеника врши у складу са чланом 61. став (1) тачка 2., 67. став (2) тачка 2, 77. и 89. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе,
- 2) уговори о дјелу закључују за послове који су ван дјелатности послодавца у складу са чланом 205. Закона о раду и плате приправника утврђују у складу са чланом 125. истог закона,
- 3) обрачунавају порези и доприноси на накнаде члановима комисија и радних група у складу са чланом 3. став (1) тачка 7., 4. став (3) и 52. Закона о порезу на доходак и чланом 10. Закона о доприносима,
- 4) интензивирају активности на успостављању система финансијског управљања и контроле сходно тачки 22. Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се изврши опис и попис пословних процеса у Општини, идентификују и процијене ризици, изради стратегија управљања ризицима, дефинишу контролне активности и успостави књига пословних процеса,
- 5) проведе поступак за утврђивање статуса удружења у складу са Одлуком о критеријумима и поступку за додјелу и престанак статуса удружења од општег интереса за општину Гацко,
- 6) планирање и провођење јавних набавки мале вриједности и процјена тржишне вриједности предмета набавке у вријеме објављивања обавјештења о јавној набавци врши у складу са чланом 6., 15. став (2) под б), 17., и 87. Закона о јавним набавкама,

- 7) улагања у нефинансијску имовину врше на основу донесених планова и одлука Скупштине општине сходно члану 39. став (2) тачка 13. Закона о локалној самоуправи.

Препоручује се директору ЈУ Туристичка организација општине Гацко да обезбиједи да се:

- 8) приликом доношења акта о организацији и систематизацији радних мјеста прибави сагласност начелника Општине сходно члану 19. став (1) тачка 4. и став (3) Закона о систему јавних служби,

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈПУ Дјечији вртић Гацко да обезбиједи да се:

- 9) одредбе Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко којим је утврђен коефицијент за обрачун основне плате за прву платну групу и право на накнаду плате предсједнику и потпредсједницима синдиката и одредбе Правилника о раду ЈПУ Дјечији вртић Гацко којим су утврђени коефицијенти за неквалификоване и квалификоване раднике, ускладе са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, односно Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Информативно културни центар Гацко да обезбиједи да се:

- 10) увећање плате запослених за навршене године стажа осигурања и по другим основама обрачунава на основну плату, у складу са чланом 8. и 12. Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко, односно чланом 19. Правилника о раду за запослене у ЈУ Информативно културни центар Гацко.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Центар за социјални рад Гацко, ЈПУ Дјечији вртић Гацко и ЈУ Туристичка организација општине Гацко да обезбиједи да се:

- 11) обрачун и исплата накнада за топли оброк запослених врши у складу са чланом 13. тачка 7. Колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко, чланом 12. тачка 7. Правилника о платама, накнадама и другим примањима запослених у ЈУ Центар за социјални рад Гацко, чланом 39. тачка 8. Правилника о раду ЈПУ Дјечији вртић Гацко и чланом 13. тачка 7. Правилника о раду за запослене у ЈУ Туристичка организација општине Гацко.

Препоручује се директору ЈУ Центар за социјални рад Гацко, ЈПУ Дјечији вртић Гацко, ЈУ Културно спортски центар Гацко, ЈУ Туристичка организација општине Гацко и ЈУ Народна библиотека Гацко да обезбиједи да се:

- 12) изврши регистрација јавних установа у информационом систему е-Набавке, доноси план набавки, проводи процедура и достављају извјештаји у поступцима јавних набавки сходно члану 6., 17. и 75. став (1) Закона о јавним набавкама.

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи да се:

- 13) доноси акт којим се прописују послови редовног и ванредног одржавања, рехабилитације и заштите локалних путева и улица у насељу, обим појединих радова и рокови извођења радова на годишњем нивоу, у складу са чланом 32. став (2) Закона о јавним путевима Републике Српске.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Одлука о усвајању буџета Општине Гацко за 2022. годину;
- Одлука о извршењу буџета Општине Гацко за 2022. годину;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској, члан 4. и 9-11;
- Закон о раду, члан 33., 39., 204. и 205;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Упутство о начину и поступку провођења финансијског управљања и контроле;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о порезу на доходак (Глава I-IV, VI, X, XII и XIII);
- Закон о доприносима;
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању инвалида, члан 26. и 27;
- Закон о водама, члан 188-195;
- Закон о шумама, члан 89;
- Закон о комуналним дјелатностима, члан 6-12., 20-25. и 41;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о заштити од пожара, члан 81. став (2), тачка 5. и члан 85. став (5);
- Закон о социјалној заштити;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о концесијама, члан 32;
- Закон о уређењу простора и грађењу, члан 73-82. и члан 191;
- Закон о спорту;
- Закон о предшколском образовању и васпитању, члан 55;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Колективни уговор за запослене у општинској управи Општине Гацко;
- Посебни колективни уговор за запослене у области просвјете и културе Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у области социјалне заштите Републике Српске;
- Интерни правилници нижих буџетских корисника;
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Гацко (у даљем тексту: Општина) се налази у југоисточном дијелу Републике Српске, а простире се на површини од 736 км², гдје према резултатима пописа из 2013. године живи 8.990 становника и иста је територијално организована у 8 мјесних заједница.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 94/21), Општина је сврстана у развијене јединице локалне самоуправе.

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Статутом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16, 36/19 и 61/21) и другим важећим прописима, којима су дефинисана подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања.

Надлежности Општине, дефинисане чланом 18. Закона о локалној самоуправи, у области организовања рада и управљања су усвајање стратегије и програма развоја Општине, усвајање стратешких и спроводбених докумената просторног уређења, доношење буџета и финансијских извјештаја буџета, уређење и обезбјеђење коришћења грађевинског земљишта и пословног простора, организовање комуналне полиције и инспекцијског надзора, организовање послова локалног економског развоја, управљање и располагање имовином Општине, оснивање и уређење Општинске управе, вршење имовинско-правних послова, наплата, контрола наплате и принудна наплата прихода Општине, послови правног заступања, обезбјеђивање извршавања закона и других прописа чије је извршење повјерено Општини и друге надлежности у складу са законом.

Органи Општине су Скупштина и начелник општине. Скупштина општине је орган одлучивања и креирања политике, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти.

Средства за рад Општине у 2022. години обезбијеђена су из пореских и непореских прихода, трансфера између јединица власти, примитака за нефинансијску имовину, примитака од задуживања и осталих примитака.

Консолидовани финансијски извјештаји Општине чине финансијски извјештаји Општинске управе и нижих буџетских корисника и то Јавна установа (у даљем тексту: ЈУ) Центар за социјални рад Гацко, ЈУ Информативно културни центар Гацко, ЈУ Туристичка организација општине Гацко, ЈУ Културно спортски центар Гацко, ЈУ СШЦ „Перо Слијепчевић“ Гацко, ЈУ Народна библиотека Гацко и ЈПУ Дјечији вртић Гацко.

Ентитети јавног сектора који се налазе под контролом Општине су Јавно предузеће „Водовод“ а.д. Гацко, Јавно предузеће „Комус“ а.д. Гацко и ЈЗУ Дом здравља „Проф. др Саво Бумбић“ Гацко.

Финансијске трансакције су у Главној књизи трезора Општине (у даљем тексту: ГКТ) евидентирани на рачуноводственом фонду 01 (општи фонд).

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Општине Гацко за период 01.01-31.12.2022. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је финансијску ревизију Општине за 2019. годину и том приликом сачинила извјештај РВ055-20 у којем је дато пет препорука за финансијске извјештаје и 11 препорука за усклађеност. Општина је Главној служби за ревизију јавног сектора Републике Српске доставила одговор у којем износи радње које су предузете ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у извјештају број: РВ055-20, у року прописаном чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14). У току провођења ревизије достављен је Извјештај о проведеним активностима на отклањању неправилности утврђених у претходном ревизорском извјештају.

Од укупно 16 датих препорука, седам препорука је проведено, осам препорука је дјелимично проведено, а једна препорука није проведена.

Препоруке које су дјелимично проведене односе се на признавање расхода (тачка 6.1.2.1. извјештаја), признавање и вредновање нефинансијске имовине (тачка 6.3.1.2. извјештаја), доношење и усклађивање интерних аката сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске (тачка 3. извјештаја), јавне набавке (тачка 4. извјештаја), усаглашавање Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе, обрачун плата и накнада и закључивање уговора о дјелу (тачка 3. извјештаја), доношење интерних аката за дефинисање јасних правила и критеријума за расподјелу субвенција, грантова и дознака (тачка 6.1.2.1 извјештаја), доношење планова, програма и одлука за улагања у нефинансијску имовину (тачка 3. извјештаја) и доношење планова и програма сходно Закону о јавним путевима (тачка 3. извјештаја).

Препорука која није проведена односи се на стварање обавеза до висине расположивих средстава (тачке 6.1.2.1. и 6.2.2. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе Гацко („Службени гласник општине Гацко“ број 3/18, 8/18, 2/19, 3/19, 5/20, 6/20, 2/21, 7/21, 1/22, 3/22, 8/22, 12/22 и 13/22) у Општинској управи су образована четири одјељења и двије службе као основне организационе јединице, као и двије посебне организационе јединице. Наведеним правилником систематизовано је 86 радних мјеста за 160 извршилаца. На дан 31.12.2022. године било је укупно 158 запослених (122 на неодређено вријеме, 16 на одређено вријеме, 17 приправника и три функционера). Код нижих буџетских корисника којима се средства за лична примања запослених обезбјеђују из буџета Општине, на дан 31.12.2022. године било је запослено 115 лица (98 на неодређено вријеме и 17 на одређено вријеме).

Запошљавање најмање осам извршилаца на одређено вријеме због повећаног обима посла у Општинској управи вршено је на период дужи од шест мјесеци у току године, доношењем већег броја рјешења о њиховом распоређивању на исто радно мјесто, од којих три извршиоца нису испуњавала услове радног мјеста на које су распоређени јер немају доказ о положеном стручном испиту за рад у управи, а четири извршиоца су распоређена на упражњена радна мјеста, што није у складу са чланом 61. став (1) тачка 2., 67. став (2) тачка 2. и 77. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16).

Привремени премјештај службеника није вршен у складу са чланом 89. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе, јер је

радно мјесто на које је извршен премјештај разврстано у вишу категорију од мјеста са кога је службеник премјештен и службеник није испуњавао услове прописане Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе Гацко у погледу радног искуства у траженом степену образовања за послове радног мјеста на које је премјештен.

Општинска управа је током године закључила уговоре о дјелу за обављање послова који представљају редовну дјелатност послодавца са два лица (за послове планирања, припреме, аплицирања и праћења реализације пројеката и контролу и надзор у поступку припреме и доношење буџета, пописа имовине и обавеза и сачињавања финансијских извјештаја), што није у складу са чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21).

ЈУ Туристичка организација Гацко је у 2022. години донијела Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста без прибављене сагласности начелника Општине, што није у складу са чланом 19. став (1) тачка 4. и став (3) Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“ број 68/07 и 109/12).

Чланом 9. став (2) тачка 1. и 32. тачка 3. Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко утврђен је виши коефицијент за обрачун основне плате за прву платну групу (неквалификовани радници) и право на накнаду плате предсједнику синдиката у вишем проценту од прописаног чланом 6. став (2) тачка 1. и 28. тачка 3. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21, 69/21 и 8/22), те дато право на накнаду плате потпредсједницима синдиката које није утврђено поменутиим посебним колективним уговором.

Правилником о раду ЈПУ Дјечији вртић Гацко и Одлуком о прерачуну коефицијената за обрачун плате, за неквалификоване и квалификоване раднике (запослени са средњом стручном спремом III степена) утврђени су нижи коефицијенти од прописаних чланом 15. став (1) Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 82/22).

Плате приправника запослених у Општинској управи утврђене су и исплаћене у износу нижем од 80% бруто плате одговарајуће платне групе за њихову стручну спремину, што није у складу са чланом 125. Закона о раду и чланом 10. Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко.

Обрачун увећања основне плате запослених у Територијално ватрогасно-спасилачкој јединици општине Гацко за навршене године стажа осигурања вршен је на претходно увећану основну плату за рад ноћу и рад на дане државних празника и друге нерадне дане, а обрачун увећања по основу рада на радном мјесту са повећаним ризиком вршен је на претходно увећану основну плату за рад ноћу и на нерадне дане и за навршене године стажа осигурања, што није у складу са чланом 8. и 12. Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко. Такође, обрачун увећања основне плате запослених у ЈУ Информативно културни центар Гацко за навршене године стажа осигурања вршен је на претходно увећану основну плату за рад на дане државних празника и друге нерадне дане, што није у складу са чланом 19. Правилника о раду ЈУ Информативно културни центар Гацко.

Накнаде за топли оброк за запослене у Општинској управи, ЈУ Центар за социјални рад Гацко, ЈПУ Дјечији вртић Гацко и ЈУ Туристичка организација општине Гацко нису обрачунате и исплаћене за девет мјесеци 2022. године, што није у складу са чланом 13. тачка 7. Колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко, чланом 12. тачка 7. Правилника о платама, накнадама и другим примањима запослених у ЈУ

Центар за социјални рад Гацко, чланом 39. тачка 8. Правилника о раду ЈПУ Дјечији вртић Гацко и чланом 13. тачка 7. Правилника о раду за запослене у ЈУ Туристичка организација општине Гацко.

У Општини је успостављена функција интерне ревизије у организационом смислу у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16). Јединица за интерну ревизију основана је као посебна организациона јединица у којој су систематизована три радна мјеста (руководилац јединице интерне ревизије и два интерна ревизора), а попуњена су два радна мјеста интерног ревизора. План рада интерне ревизије за 2022. годину је донесен и извјештај о раду интерне ревизије за 2022. годину је достављен Централној јединици за хармонизацију Министарства финансија Републике Српске и Главној служби за ревизију јавног сектора Републике Српске, у складу са чланом 33. став (4) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске.

Сходно одредбама члана 14. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске, Општина је именовала одговорно лице за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле. Сачињени су полугодишњи и годишњи извјештаји за 2022. годину, изјава о планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола за 2023. годину и план рада за 2023. годину. У складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22) сачињен је годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима. Општина није извршила опис процеса који се проводе, није састављена књига/мапа пословних процеса, нису идентификовани и процијењени ризици, израђена стратегија управљања ризицима и дефинисане контролне активности сходно тачки 22. Упутства о начину и поступку спровођења финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17).

Такође, Општина није донијела акт којим се прописују послови редовног и ванредног одржавања, рехабилитације и заштите локалних путева и улица у насељу, обим појединих радова и рокови извођења радова како је утврђено чланом 32. став (2) Закона о јавним путевима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 89/13 и 83/19).

Није проведен поступак (јавни конкурс) за утврђивање статуса удружења, како је предвиђено Одлуком Скупштине општине о критеријумима и поступку за додјелу и престанак статуса удружења од општег интереса за општину Гацко.

Набавке радова за уређење околног простора око Трга Саве Владиславића и реконструкцију локалних путева у Мјесној заједници (у даљем тексту: МЗ) Автовац извршене су иако нису предвиђене Планом и измјенама и допунама плана капиталних улагања Општине за 2022. годину, што није у складу са чланом 39. став (2) тачка 13. Закона о локалној самоуправи.

У складу са рјешењима о именовању комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза Општинске управе, ЈУ Центар за социјални рад Гацко, ЈУ Информативно културни центар Гацко и ЈУ Туристичка организација Општине Гацко. Ревизијским испитивањем провођења истог нису утврђене неусклађености са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21).

Сходно горе наведеном и под тачкама 4., 6.1.2.1., 6.2.2. и 6.3.1.2. овог извјештаја успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- запошљавање на одређено вријеме због повећаног обима посла и привремени премјештај службеника врши у складу са чланом 61. став (1) тачка 2., 67. став (2) тачка 2, 77. и 89. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе,
- уговори о дјелу закључују за послове који су ван дјелатности послодавца у складу са чланом 205. Закона о раду и плате приправника утврђују у складу са чланом 125. истог закона,
- интензивирају активности на успостављању система финансијског управљања и контроле сходно тачки 22. Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се изврши опис и попис пословних процеса у Општини, идентификују и процијене ризици, изради стратегија управљања ризицима, дефинишу контролне активности и успостави књига пословних процеса,
- проведе поступак за утврђивање статуса удружења у складу са Одлуком о критеријумима и поступку за додјелу и престанак статуса удружења од општег интереса за општину Гацко,
- улагање у нефинансијску имовину врши на основу донесених планова и одлука Скупштине општине сходно члану 39. став (2) тачка 13. Закона о локалној самоуправи.

Препоручује се директору ЈУ Туристичка организација општине Гацко да обезбиједи да се приликом доношења акта о организацији и систематизацији радних мјеста прибави сагласност начелника Општине, сходно члану 19. став (1) тачка 4. и став (3) Закона о систему јавних служби.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈПУ Дјечији вртић Гацко да обезбиједи да се одредбе Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко којим је утврђен коефицијент за обрачун основне плате за прву платну групу и право на накнаду плате предсједнику и потпредсједницима синдиката и одредбе Правилника о раду ЈПУ Дјечији вртић Гацко којим су утврђени коефицијенти за неквалификоване и квалификоване раднике, ускладе са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, односно Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Информативно културни центар Гацко да обезбиједи да се увећање плате запослених за навршене године стажа осигурања и по другим основама обрачунава на основну плату, у складу са чланом 8. и 12. Појединачног колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко, односно чланом 19. Правилника о раду за запослене у ЈУ Информативно културни центар Гацко.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Центар за социјални рад Гацко, ЈПУ Дјечији вртић Гацко и ЈУ Туристичка организација општине Гацко да обезбиједи да се обрачун и исплата накнада за топли оброк запослених врши у складу са чланом 13. тачка 7. Колективног уговора за запослене у Општинској управи Гацко, чланом 12. тачка 7. Правилника о платама, накнадама и другим примањима запослених у ЈУ Центар за социјални рад Гацко, чланом 39. тачка 8. Правилника о раду ЈПУ Дјечији вртић Гацко и

чланом 13. тачка 7. Правилника о раду за запослене у ЈУ Туристичка организација општине Гацко.

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи да се доноси акт којим се прописују послови редовног и ванредног одржавања, рехабилитације и заштите локалних путева и улица у насељу, обим појединих радова и рокови извођења радова на годишњем нивоу, у складу са чланом 32. став (2) Закона о јавним путевима Републике Српске.

4. Набавке

Планом јавних набавки и измјенама и допунама плана за 2022. годину планиране су набавке укупне вриједности 3.140.680 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ) за радове (2.502.920 КМ), услуге (464.090 КМ) и робе (173.670 КМ).

Према извјештају о реализацији у току 2022. године уговорена је вриједност јавних набавки од 3.667.624 КМ. У складу са Планом и измјенама и допунама плана јавних набавки проведена су 24 поступка уговорене вриједности 2.370.473 КМ, на основу посебних одлука о покретању набавки проведена су 53 поступка уговорене вриједности 904.786 КМ и завршена су четири поступка покренута у претходној години уговорене вриједности 392.365 КМ. Набавке су реализоване путем 11 отворених поступака (3.007.256 КМ), 12 конкурентских захтјева за достављање понуда (324.748 КМ), 55 директних споразума (246.807 КМ) и три преговарачка поступка без објаве обавјештења (88.813 КМ). Највећим дијелом односе се на набавку радова на асфалтирању путева у руралном подручју (901.280 КМ), изградњу нове градске пијаце (460.750 КМ), кредитно задужење (368.460 КМ), асфалтирање прилаза јавним установама (127.829 КМ), израду пројекта санације, реконструкције и развоја водоводног система (137.990 КМ), реконструкцију примарне и секундарне водоводне мреже (187.998 КМ), електрификацију стамбених јединица повратника и расељених особа у МЗ Бистрица (64.838 КМ), услуге превоза воде мјесним заједницама (63.984 КМ), услуге превоза ученика (50.934) и додатне радове на уређењу трга (49.885 КМ).

Ревизијским испитивањем су обухваћени проведени поступци јавних набавки у вриједности од 2.074.432 КМ, што чини 57% уговорене вриједности набавки и то четири отворена поступка (1.798.020 КМ), четири конкурентска захтјева за достављање понуда (145.133 КМ), два преговарачка поступка без објаве обавјештења (73.355 КМ) и 10 поступака путем директних споразума (57.924 КМ). Јавна набавка радова на изградњи нове градске пијаце покренута је путем отвореног поступка за процијењену вриједност од 297.000 КМ (без ПДВ) утврђену пројектном документацијом из претходне године, без процијењивања тржишне вриједности предмета набавке у вријеме објављивања обавјештења о јавној набавци иако је у међувремену дошло до значајног раста цијена, што није у складу са чланом 15. став (2) под б) Закона о јавним набавкама. Због наведеног су цијене свих прихватљивих понуда биле знатно веће од процијењене вриједности набавке. Додатна средства за предметну набавку у износу од 190.000 КМ обезбијеђена су Одлуком Владе Републике Српске о измјени и допунама Одлуке о одређивању приоритетних пројеката из Програма јавних инвестиција Републике Српске, по закључењу уговора са изабраним понуђачем.

Општина није планирала нити донијела посебне одлуке о покретању поступака, нити провела поступке јавних набавки мале вриједности за набављене робе и услуге у најмањем износу од 49.685 КМ (без ПДВ), од чега услуге физичког обезбјеђења (22.000 КМ), набавка угља (14.885 КМ), угоститељске услуге (4.674 КМ), услуге оглашавања и рекламе (4.526 КМ) и одржавања рачунарских програма (3.600 КМ), што није у складу са чланом 6., 17. и 87. Закона о јавним набавкама.

ЈУ Центар за социјални рад Гацко, ЈПУ Дјечији вртић Гацко, ЈУ Културно-спортски центар Гацко, ЈУ Туристичка организација општине Гацко и ЈУ Народна библиотека

Гацко нису регистроване као уговорни орган у информационом систему е-Набавке, нису донијеле план набавки, проводиле процедуру и достављале извјештаје у поступцима јавних набавки сходно члану 6., 17. и 75. став (1) Закона о јавним набавкама.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се планирање и провођење јавних набавки мале вриједности и процјена тржишне вриједности предмета набавке у вријеме објављивања обавјештења о јавној набавци врши у складу са чланом 6., 15. став (2) под б), 17. и 87. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се директору ЈУ Центар за социјални рад Гацко, ЈПУ Дјечију вртић Гацко, ЈУ Културно спортски центар Гацко, ЈУ Туристичка организација општине Гацко и ЈУ Народна библиотека Гацко да обезбиједи да се изврши регистрација установе у информационом систему е-Набавке, доноси план набавки, проводи процедура и достављају извјештаји у поступцима јавних набавки сходно члану 6., 17. и 75. став (1) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине Гацко је донијела Одлуку о усвајању Буџета општине Гацко за 2022. годину и Одлуку о извршењу Буџета општине Гацко за 2022. годину у укупном износу од 12.572.000 КМ.

Буџетом су планирани порески приходи (5.470.500 КМ), непорески приходи (5.628.000 КМ), грантови (17.000 КМ) и трансфери између различитих јединица власти (293.000 КМ), примици за нефинансијску имовину (20.000 КМ), примици од финансијске имовине (5.000 КМ), остали примици (56.500 КМ) и расподјела суфицита по основу неутрошених намјенских кредитних средстава из ранијег периода (1.082.000 КМ).

Буџетски расходи и издаци планирани су за расходе за лична примања запослених (5.268.793 КМ), расходе по основу коришћења роба и услуга (1.608.647 КМ), расходе финансирања и друге финансијске трошкове (111.250 КМ), субвенције (445.000 КМ), грантове (1.173.550 КМ), дознаке на име социјалне заштите (1.122.310 КМ), расходе финансирања, друге финансијске трошкове и расходе трансакција размјене између јединица власти (50.000 КМ), расходе по судским рјешењима (5.000 КМ), трансфере између различитих јединица власти (45.000 КМ), буџетску резерву (150.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (1.838.450 КМ), издатке за отплату дугова (697.500 КМ) и остале издатке (56.500 КМ).

Након усвајања Буџета извршене су реалокације средстава у укупном износу од 212.160 КМ и то у Општинској управи у износу од 150.000 КМ и код нижих буџетских корисника у износу од 62.160 КМ.

Општина је сачинила План измирења обавеза пренесених из претходног периода сходно члану 30. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15 и 62/18).

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила консолидоване финансијске извјештаје за кориснике буџета општине Гацко за 2022. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 15/17 и 17/22) и обрасце консолидованих финансијских извјештаја са Напоменама

доставила Министарству финансија Републике Српске у складу са чланом 49. став (6) поменутог правилника.

Приликом сачињавања консолидованих финансијских извјештаја за 2022. годину, Општина је извршила консолидацију како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 115/17 и 118/18) укључивањем сразмјерног учешћа у нето имовини/капиталу исказаном у билансу стања контролисаних ентитета (Јавно предузеће „Водовод“ а.д. Гацко, Јавно предузеће „Комус“ а.д. Гацко), на дан 31.12.2022. године.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2022. године је исказано у Консолидованом периодичном извјештају о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 (у даљем тексту: ПИБ 01) и Консолидованом периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ).

У обрасцу ПИБ 01 исказани су буџетски приходи и примици у износу од 12.708.670 КМ, што је 11% више од буџетског оквира, док су буџетски расходи и издаци исказани у износу од 12.610.402 КМ, што је у оквиру одобреног буџета. На позицији расподјела суфицита из ранијег периода, исказано је коришћење неутрошених кредитних средстава из ранијег периода у износу од 398.683 КМ.

Ревизијом је утврђено да су буџетски расходи исказани у мањем износу за 133.316 КМ по основу погрешно евидентираних текућих расхода за бруто плате на расходима обрачунског карактера (тачка 6.1.2.1. и 6.2.2. извјештаја).

Скупштина општине Гацко није до завршетка ревизије разматрала и усвојила Извјештај о извршењу Буџета општине Гацко за 2022. годину.

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи и примици исказани су у обрасцу ПИБ 01 и ПИФ у износу од 12.708.670 КМ, а чине их приходи (осим обрачунских) у износу од 11.450.998 КМ и примици у износу од 1.257.672 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Приходе чине порески приходи, непорески приходи и трансфери између јединице власти.

Порески приходи су исказани у износу од 6.222.042 КМ, а односе се на индиректне порезе (5.190.479 КМ), порезе на лична примања и приходе од самосталне дјелатности (672.304 КМ), порезе на имовину (327.914 КМ) и остале пореске приходе (31.345 КМ).

Непорески приходи су исказани у износу од 4.810.245 КМ, а односе се на накнаде по разним основама (4.590.690 КМ), приходе од пружања јавних услуга (173.160 КМ), приходе од закупа и ренте (4.943 КМ), административне накнаде и таксе (25.174 КМ), комуналне накнаде и таксе (5.368 КМ), новчане казне (3.930 КМ) и остале непореске приходе (6.980 КМ).

Накнаде по разним основама највећим дијелом се односе на концесионе накнаде за коришћење електроенергетских објеката остварене по основу Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број 59/13, 16/18, 70/20 и 111/21) у износу од 4.242.509 КМ, те накнаде за уређивање грађевинског земљишта (11.067 КМ), коришћење грађевинског земљишта (10.762 КМ), коришћење минералних сировина (34.075 КМ), промјену намјене пољопривредног земљишта (60.299 КМ), коришћење шума и шумског земљишта (97.021 КМ), обављање послова од општег интереса у шумама (7.164 КМ), заштиту вода које плаћају власници транспортних средстава за

превоз нафте и нафтних деривата (18.507 КМ), накнаде за воде за пиће у јавном водоснабдијевању (3.008 КМ), испуштање отпадних вода (31.186 КМ), за воде за индустријске процесе, укључујући термоелектрану (29.502 КМ), коришћење комуналних добара од општег интереса (5.502 КМ), финансирање посебних мјера за заштиту од пожара (34.018 КМ) и концесионе накнаде за коришћење природних добара (6.066 КМ). Сходно законским одредбама о намјенском утрошку средстава остварених по основу накнада, Скупштина општине је донијела за 2022. годину План утрошка средстава остварених од накнаде по основу коришћења шума и шумског земљишта на простору Општине уз претходно добијене сагласности од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, План коришћења средстава остварених од концесионе накнаде, План утрошка средстава по основу накнада од пожара. Осим наведених, донесен је Програм уређења грађевинског земљишта, Програм коришћења средстава остварених по основу накнада од пољопривредног земљишта, Програм заједничке комуналне потрошње, Програм намјенског утрошка средстава посебних водних накнада, Програм кориштења средстава остварених по основу експлоатације минералних сировина и План коришћења јавних површина.

Приходи од пружања јавних услуга највећим дијелом чине приходи нижих буџетских корисника, од чега 120.083 КМ приходи ЈПУ Дјечији вртић Гацко по основу накнада за услуге боравка дјеце.

Трансфери између различитих јединица власти су исказани у износу од 418.711 КМ, а односе се највећим дијелом на трансфер од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске (305.929 КМ) за финансирање права по основу Закона о социјалној заштити („Службени гласник Републике Српске“ број 37/12, 90/16, 94/19 и 42/20), Кабинета предсједника Републике Српске за доградњу ЈПУ Дјечији вртић Гацко (50.000 КМ), ЈУ „Воде Српске“ за суфинансирање пројекта „Круг Планинског добра – спектар“ (20.000 КМ) и Министарства просвјете и културе Републике Српске (14.155 КМ).

6.1.1.2. Примици

Примици се односе на примитке за нефинансијску имовину по основу продаје пољопривредног земљишта (18.013 КМ), примитке од задуживања (1.108.668 КМ) и остале примитке (130.991 КМ).

Примици од задуживања се односе на примитке од реализације кредита по уговору са Новом банком а.д. Бања Лука (308.886 КМ) и Банка Поштанске штедионице а.д. Бања Лука (800.000 КМ), што је детаљније образложено у тачки 6.3.2.1. извјештаја.

Остали примаци се највећим дијелом односе на примитке од ЈУ Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске по основу рефундација накнада плата за вријеме родитељског одсуства (119.370 КМ) и Фонда здравственог осигурања Републике Српске по основу рефундација накнада плата за вријеме боловања (8.751 КМ).

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци су исказани у обрасцу ПИБ 01 и ПИФ у износу од 12.610.402 КМ, а чине их расходи (осим обрачунских) у износу од 10.066.656 КМ и издаци у износу од 2.543.747 КМ. На појединим позицијама извршење буџета је веће у односу на буџетски оквир и исто је покривено дозвољеним реалокацијама буџетских средстава.

6.1.2.1. Расходи

Расходе чине расходи за лична примања запослених, расходи по основу коришћења робе и услуга, расходи финансирања и други финансијски трошкови, субвенције, грантови, дознаке на име социјалне заштите, расходи финансирања, други

финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између јединица власти, расходи по судским рјешењима и трансфери између јединица власти.

Расходи за лична примања запослених су исказани у износу од 5.290.605 KM, а односе се на расходе за бруто плате запослених, бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата које се не рефундирају и отпремнине и једнократне помоћи. Лична примања запослених у Општинској управи су дефинисана одредбама Колективног уговора за запослене у Општинској управи општине Гацко и Одлуком о висини плата функционера општине Гацко, а лична примања код нижих буџетских корисника су дефинисана посебним/појединачним колективним уговорима и интерним правилницима (додатно је образложено у тачки 3. извјештаја).

Расходи за бруто плате исказани су у износу од 4.646.710 KM, а односе се на нето плату (3.037.074 KM), увећање основне плате (44.780 KM), порез (124.885 KM) и доприносе на плате (1.439.971 KM). Расходи за бруто плате исказани су у мањем, а расходи обрачунског карактера у већем износу за 133.316 KM, јер је због недовољног буџетског оквира дио децембарских плата за запослене у Територијално ватрогасно-спасилачкој јединици Гацко, ЈУ Туристичка организација општине Гацко, ЈУ Културно спортски центар Гацко и ЈУ Информативно културни центар Гацко, евидентиран на осталим расходима обрачунског карактера (тачка 6.2.2. извјештаја).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада исказани су у износу од 551.377 KM, а односе се на расходе за накнаде за регрес (180.533 KM), топли оброк (93.266 KM), превоз на посао и са посла (76.273 KM), дневнице за службена путовања (12.722 KM), јубиларне награде (9.667 KM) и припадајући порез и доприносе на накнаде (178.916 KM).

Расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата исказани су у износу од 38.464 KM, а односе се на накнаде плата за вријеме боловања које се не рефундирају (21.275 KM), накнаде плата за вријеме породилског одсуства који се не рефундирају (2.610 KM) и порез и доприносе на наведене накнаде (14.580 KM).

Расходи за отпремнине и једнократне помоћи су исказани у износу од 54.054 KM, а односе се на расходе за отпремнине (28.407 KM), новчане помоћи у случају смрти члана уже породице (10.545 KM), новчане помоћ приликом рођења дјетета (10.170 KM), новчане помоћи породици у случају смрти запосленог (3.070 KM) и новчане помоћи у случају теже болести или инвалидности (1.862 KM).

Расходи по основу коришћења робе и услуга су исказани у износу од 1.806.158 KM, а односе се на расходе по основу закупа, утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга, режијског материјала, материјала за посебне намјене, расходе текућег одржавања, путовања и смјештаја, стручних услуга, услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине и остале некласификоване расходе.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга исказани су у износу од 247.185 KM, а највећим дијелом се односе на расходе по основу утрошка електричне енергије (81.064 KM), угља, дрвета и нафте за огрев (58.013 KM), одвоза смећа (28.749 KM), коришћења фиксних телефона (20.710 KM), услуга дератизације (12.858 KM), водовода и канализације (11.287 KM), поштанских услуга (9.891 KM), мобилних телефона (8.150 KM), услуга превоза (6.382 KM) и интернета (5.650 KM).

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 50.593 KM, а односе се на расходе за канцеларијски материјал (25.138 KM), материјал за одржавање чистоће

(10.376 KM), стручну литературу и службена гласила (9.276 KM) и остали режијски материјал (5.802 KM).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 221.969 KM, а односе се на расходе за текуће одржавање зграда (26.646 KM), путева и осталих грађевинских објеката (139.279 KM), опреме (21.210 KM) и остало текуће одржавање (34.834 KM). Услуге текућег одржавања објеката друмског саобраћаја у току 2022. године уговоране су путем проведених поступака јавних набавки у износу од 79.777 KM, као и ангажовањем ЈП „Комус“ а.д.Гацко и ЈП „Водовод“ а.д. Гацко по налозима Општине у износу од 36.208 KM.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 43.542 KM, а односе се на расходе по основу путовања и смјештаја у земљи (12.278 KM), у иностранству (6.321 KM) и по основу утрошка горива (24.943 KM).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 97.219 KM, а односе се на расходе за услуге финансијског посредовања (21.226 KM), осигурања (13.564 KM), информисања и медија (15.798 KM), правне и административне услуге (4.035 KM), услуге процјене и вјештачења (1.112 KM), компјутерске услуге (12.187 KM) и остале стручне услуге (29.297 KM).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине исказани су у износу од 653.649 KM, а односе се на расходе за услуге чишћења јавних површина по Програму заједничке комуналне потрошње за 2022. годину и уговору са ЈП „Комус“ а.д. Гацко (555.395 KM) и расходе за електричну расвјету на јавним површинама (97.254 KM).

Остали неklasификовани расходи исказани су у износу од 488.348 KM. Односе се на расходе за стручно усавршавање запослених (6.382 KM), расходе за накнаде члановима надзорних одбора у јавним установама (6.996 KM), бруто накнаде члановима комисија и радних група – првостепене комисије по Закону о социјалној заштити, комисије за технички преглед објеката, остале повремене комисије (12.746 KM), бруто накнаде скупштинским одборницима (140.411 KM), бруто накнаде по уговору о дјелу (62.425 KM), остале бруто накнаде за рад ван радног односа - Општинској изборној комисији, бирачким одборима за Опште изборе 2022. године, Комисији за жалбе (58.013 KM), расходе по основу организације пријема и манифестација (65.677 KM), репрезентације и поклона (27.793 KM) и остале непоменуте расходе (107.432 KM). На осталим непоменутих расходима евидентирани су расходи за услуге превоза (27.080), расходи за текуће одржавање (8.756 KM), расходи за одржавање јавних површина (6.318 KM) и грантови у земљи (14.437 KM), што није у складу са чланом 92. став (3., 6. и 9.) и 95. став (3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 98/16, 115/17 и 118/18).

На накнаде члановима комисија успостављених у складу са Законом о социјалној заштити, комисија за технички преглед објеката, комисије за организацију регионалне сточне изложбе, као и на једнократне накнаде исплаћене члановима Општинске изборне комисије, лицу задуженом за организовање фудбалског турнира и овлашћеним представницима капитала Општине у јавним предузећима нису обрачунати и плаћени порези и доприноси, што није у складу са чланом 3. став (1) тачка 7., 4. став (3) и 52. Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“ број 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21 и 56/22) и чланом 10. Закона о дориносима („Службени гласник Републике Српске“ број 114/17, 112/19, 49/21, 119/21, 56/22 и 132/22).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови су исказани у износу од 162.873 KM, а односе се на расходе по основу камата на примљене зајмове од банака.

Субвенције су исказане у износу од 437.221 КМ, а односе се на субвенције јавним нефинансијским субјектима у области пољопривреде (317.918 КМ) у области саобраћаја и веза (74.703 КМ) и осталим областима (44.600 КМ).

Субвенције нефинансијским субјектима у области пољопривреде највећим дијелом се односе на субвенције додијељене по јавном позиву, у складу са Правилником о додјели субвенција у пољопривреди, посредством Опште земљорадничке задруге Гацко (147.226 КМ), финансирање редовне дјелатности Опште земљорадничке задруге Гацко (99.927 КМ), учествовање у пројекту анализе и генотипизације узорака грла гатачког говеда у сарадњи са Институтом за генеричке ресурсе Универзитета у Бањој Луци (30.000 КМ), средства дозначена Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске по Споразуму о суфинансирању Пословног плана "Проширење кооперантске мреже кроз подршку развоја малих мљекарских фирми на подручју Херцеговине, Романије и Подриња" (24.116 КМ) и награде учесницима 45-е Регионалне сточне изложбе у Гацку (13.650 КМ).

Субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза додијељене су „Југопревоз“ а.д. Гацко за субвенционисања превоза ученика (67.288 КМ) и ученицима који путују на релацијама које не покрива поменути превозник (7.416 КМ).

Субвенције нефинансијским субјектима у осталим областима додијељена су послодавцима на основу јавног позива у складу са Правилником о условима и начину кориштења подстицајних средстава за запошљавање и развој привреде општине Гацко.

Субвенције су исказане у већем износу за 175.109 КМ, а у мањем износу су исказани остали неklasификовани расходи за 13.650 КМ, грантови у земљи за 129.927 КМ, дознаке грађанима за 7.416 КМ и трансфери ентитету за 24.116 КМ, јер награде исплаћене учесницима регионалне сточне изложбе, средства за финансирање пројеката и редовних активности Опште земљорадничке задруге, дознаке ученицима за трошкове превоза и средства дозначена Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске по споразуму о суфинансирању Пословног плана нису класификовани у складу са чланом 92. став (10), 95. став (3), 96. став (2) и 102. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Грантови у земљи су исказани у износу од 1.085.498 КМ, а односе се на текуће грантове непрофитним субјектима у земљи и капиталне грантове.

Текући грантови су исказани у износу од 858.048 КМ, а чине их грантови политичким организацијама (22.592 КМ), хуманитарним организацијама и удружењима (103.465 КМ), спортским и омладинским организацијама и удружењима (263.050 КМ), организацијама у области здравствене заштите – ЈЗУ „Проф. др Саво Бумбић“ Гацко (146.667 КМ), организацијама и удружењима из области образовања, науке и културе (45.081 КМ), организацијама и удружењима у области економске и привредне сарадње (1.752 КМ) и остали текући грантови непрофитним субјектима (275.442 КМ). Скупштина општине је у буџету Општине за 2022. годину одобрила засебне позиције текућих грантова за 13 установа, организација и удружења.

Грантови хуманитарним организацијама и удружењима додијељени су највећим дијелом Општинској организацији Црвеног крста (79.700 КМ), Удружењу пензионера (11.000 КМ) и Удружењу дјеце са посебним потребама (9.265 КМ).

Грантови спортским и омладинским организацијама и удружењима додијељени су по Програму развоја спорта и годишњег плана расподјеле средстава за спортске клубове, спортске организације и удружења из области спорта на подручју општине Гацко за 2022. годину у износу од 250.000 КМ, од чега највећи дио за Фудбалски клуб „Младост“ (68.000 КМ), Женски одбојкашки клуб (75.000 КМ), Мушки одбојкашки клуб

(38.000 KM), Омладински кошаркашки клуб (29.000 KM) и Шаховски клуб „Младост“ (10.000 KM). Програм је донесен на приједлог Савјета за спорт општине Гацко, поведеном јавном позиву и извршеном одабиру и вредновању програма на основу критеријума утврђених Правилником о условима, критеријумима и начину финансирања програма спортских организација и расподјеле средстава за спорт у општини Гацко. Грантови у износу од 13.050 KM одобрени су одлукама начелника на основу поднесених појединачних захтјева.

Грантови организацијама и удружењима у области образовања, науке и културе додијељени су дијелом на основу Одлуке о расподјели средстава културе за 2022. годину по приједлогу Савјета за културу (45.000 KM), а дијелом на основу одобрених пројеката поведеном јавном позиву. Највећи дио је одобрен СПКД „Просвјета“ Гацко (17.001 KM) и КУД „Зеленгора“ Гацко (14.500 KM).

Грантови осталим непрофитним субјектима додијељени су за пројекте организација цивилног друштва поведеним јавним позивима, дијелом кроз суфинансирање програма UNDP (63.755 KM) и одобравањем средстава са засебних буџетских позиција за Општинску борачку организацију Гацко (118.938 KM), Стамбено комуналну заједницу Гацко (34.349 KM) и Синдикалну подружницу административних радника (22.400 KM). Осим наведеног, по примљеним захтјевима, без провођења јавног позива и дефинисаних критеријума за утврђивање износа одобрене помоћи, на приједлог комисије одлуком начелника Општине додијељени су грантови за четири заједнице етажних власника (12.000 KM) и четири физичка лица за стимулисање стамбене изградње у сеоским подручјима (14.000 KM). Средства гранта заједницама етажних власника и за стимулисање стамбене изградње у сеоским подручјима, намијењена за адаптацију и реконструкцију (колективних и индивидуалних) стамбених објеката, нису планирана и евидентирана сходно члану 95. став (1) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике као капитални грант.

Капитални грантови исказани су у износу од 227.450 KM, а односе се на грантове етничким и вјерским организацијама (35.950 KM), ЈЗУ Дом здравља „Проф. др Саво Бумбић“ Гацко (11.500 KM), ЈП „Водовод“ а.д. Гацко (90.000 KM) и ЈП „Комус“ а.д. Гацко (90.000 KM).

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова су исказане у износу од 1.154.570 KM, а односе се на дознаке грађанима (971.466 KM) и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите (183.104 KM). Чине их највећим дијелом текуће дознаке корисницима социјалне заштите (за сталну новчану помоћ, додатак за помоћ и његу другог лица, смјештај у домове, једнократне новчане помоћи и личну инвалиднину) у износу од 594.001 KM, дознаке Центру за дјецу са посебним потребама (135.967 KM), хранитељским породицама (46.387 KM), породицама палих бораца, ратних војних инвалида и цивилних жртава рата (80.104 KM), стипендије ученицима и студентима (135.671 KM) и помоћи младима за склапање бракова и повећање наталитета (107.348 KM).

Расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између јединица власти су исказани у износу од 44.515 KM, а односе се на расходе по основу камата на зајмове примљене од ентитета.

Расходи по судским рјешењима су исказани у износу од 40.162 KM, а односе се највећим дијелом на расходе по основу главнице дуга (17.827 KM), адвокатских и правних услуга (3.107 KM) и остале расходе по судским рјешењима (19.227 KM).

Трансфери између различитих јединица власти су исказани у износу од 45.054 KM, а односе се највећим дијелом на трансфере ентитету (10.730 KM) и јединицама локалне самоуправе (7.648 KM) по основу записника Пореске управе Републике Српске о поравнању више и погрешно уплаћених јавних прихода, те трансфере Фонду

здравственог осигурања Републике Српске по основу здравственог осигурања за кориснике права из социјалне заштите (23.340 КМ).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **класификација расхода за услуге превоза, текуће одржавање, одржавање јавних површина, организацију манифестација, текуће и капиталне грантове, дознаке грађанима и трансфере између различитих јединица власти врши у складу са чланом 92. став (3., 6., 9. и 10.), 95. став (1. и 3.), 96. став (2) и 102. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,**
- **обрачунавају порези и доприноси на накнаде члановима комисија и радних група у складу са чланом 3. став (1) тачка 7., 4. став (3) и 52. Закона о порезу на доходак и чланом 10. Закона о доприносима.**

6.1.2.2. Издаци

Издаци се односе на издатке за нефинансијску имовину (1.068.179 КМ), издатке за отплату дугова (825.794 КМ) и остале издатке (649.774 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (830.815 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (4.580 КМ), набавку постројења и опреме (76.611 КМ), инвестиционо одржавање опреме (3.803 КМ), нематеријалну произведену имовину (60.828 КМ) и издатке за залихе материјала, робе, ситног инвентара, амбалаже и слично (91.542 КМ).

Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката највећим дијелом се односе на уређење Трга Саве Владиславића и уређење околног простора (305.374 КМ), асфалтирање прилаза јавним установама (147.082 КМ), реконструкцију водоводне мреже (92.416 КМ), реконструкцију локалних путева у МЗ Фојница и МЗ Автовац (99.555 КМ), асфалтирање путева у селима Наданићи-Мацановићи (56.110 КМ), доградњу ЈПУ Дјечији вртић Гацко (37.581 КМ) и изградњу аутобуских стајалишта у МЗ Наданићи и МЗ Автовац (25.116 КМ). Поменути издаци за реконструкцију и уређење нефинансијске имовине у најмањем износу од 679.958 КМ нису класификовани сходно члану 105. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, јер су евидентирани на издацима за изградњу и прибављање зграда и објеката.

У току 2022. године извршена су улагања у нефинансијску имовину из резервисаних буџетских средстава 2021. године у износу од 574.791 КМ и то за изградњу спортске дворане (197.316 КМ), изградњу канала Беротина (164.230 КМ), уређење Трга Саве Владиславића (127.194 КМ), доградњу ЈПУ Дјечији вртић Гацко (38.000 КМ) и остале пројекте започете у претходним годинама (48.051 КМ).

Издаци за набавку постројења и опреме највећим дијелом се односе на издатке за набавку канцеларијског намјештаја, машина и инвентара (32.205 КМ), комуникационе и рачунарске опреме (21.835 КМ), гријне, расхладне и заштитне опреме (3.229 КМ), опреме за образовање, науку, културу и спорт (11.808 КМ) и остале опреме (7.533 КМ).

Издаци за нематеријалну произведену имовину се односе на издатке за рачунарске програме (2.340 КМ), израду разних пројеката (34.386 КМ), регулационих планова (11.232 КМ), елабората (1.755 КМ) и студија изводљивости (11.115 КМ).

Издаци за отплату дугова односе се на издатке за отплату главнице примљених зајмова од банака (тачка 6.3.2.1. извјештаја).

Остали издаци се највећим дијелом односе на издатке за измирење обавеза из претходних периода (510.383 KM) и издатке по основу накнаде плата за вријеме боловања и родитељског одсуства који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (138.225 KM).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се класификовање издатака за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката врши сходно члану 105. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.3. Буџетски суфицит/дефицит

У обрасцу ПИБ 01 и ПИФ исказан је буџетски суфицит у износу од 334.176 KM и представља збир бруто буџетског суфицита у износу од 1.384.342 KM и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у негативном износу од 1.050.166 KM. Исказани бруто буџетски суфицит представља разлику између буџетских прихода (11.450.998 KM) и буџетских расхода (10.066.656 KM), а нето издаци за нефинансијску имовину представљају разлику између примитака (18.013 KM) и издатака за нефинансијску имовину (1.068.179 KM).

Ревизијом је утврђено да је буџетски суфицит исказан у већем износу за 133.316 KM због погрешно класификованих текућих расхода и расхода обрачунског карактера (тачка 6.1.2.1. и 6.2.2. извјештаја).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање исказано у износу од 162.774 KM представља разлику између збира примитака од задуживања (1.108.668 KM), осталих примитака (130.991 KM) и расподјеле суфицита по основу неутрошених намјенских кредитних средстава из ранијег периода (398.683 KM) и збира издатака за отплату дугова (825.794 KM) и осталих издатака (649.774 KM).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана у износу од 496.950 KM, а чине је буџетски суфицит (334.176 KM) и нето финансирање (162.774 KM). Ревизијом је утврђено да је разлика у финансирању исказана у мањем износу за 133.316 KM (тачка 6.1.2.1. и 6.2.2. извјештаја).

6.1.6. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима

Извршење буџета Општине у 2022. години је исказано у цјелости на општем рачуноводственом фонду 01 (образложено у тачки 6.1. извјештаја). На осталим рачуноводственим фондовима (од 02 до 05) није било извршења у току 2022. године.

6.2. Биланс успјеха

Приходе и расходе исказане у Консолидованом билансу успјеха чине буџетски приходи и расходи који су исказани у извјештајима о извршењу буџета (ПИБ 01 и ПИФ) и приходи и расходи обрачунског карактера.

6.2.1. Приходи

Приходи су у билансу успјеха исказани у износу од 11.992.442 KM, а чине их порески и непорески приходи и трансфери између различитих јединица власти (образложени у тачки 6.1.1.1. извјештаја) и приходи обрачунског карактера.

Приходи обрачунског карактера су исказани у износу од 541.444 KM, а односе се највећим дијелом на приходе обрачунског карактера по основу пореских и других фискалних прописа који су евидентирани на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2022. године

од Пореске управе Републике Српске (16.309 КМ), приходе обрачунског карактера по основу потраживања за концесиону накнаду (484.031 КМ) и помоћи у натури (14.504 КМ).

6.2.2. Расходи

Расходи су у Консолидованом билансу успјеха исказани у износу од 13.348.823 КМ, а чине их текући расходи и трансфери између различитих јединица власти (образложени у тачки 6.1.2.1. извјештаја) и расходи обрачунског карактера.

Расходи обрачунског карактера су исказани у износу од 3.282.167 КМ, а односе се на расходе по основу набавне вриједности реализованих залиха (79.426 КМ), расходе по основу амортизације (2.953.820 КМ), расходе од усклађивања вриједности имовине (114.477 КМ) и остале расходе обрачунског карактера (134.444 КМ).

Расходи по основу амортизације односе се на расходе по основу амортизације стамбених, грађевинских, саобраћајних и пословних објеката и простора (2.786.774 КМ), опреме (159.174 КМ) и нематеријалне имовине (7.872 КМ). Приликом обрачуна амортизације примјењене су стопе прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 110/16).

Расходи од усклађивања вриједности имовине највећим дијелом су исказани због евидентирања промјена на потраживањима за пореске и непореске приходе на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2022. године од Пореске управе Републике Српске (102.005 КМ).

Остали расходи обрачунског карактера се највећим дијелом односе на расходе евидентираних за дио обрачунатих децембарских плата за запослене у Територијално ватрогасно-спасилачкој јединици Гацко, ЈУ Туристичка организација општине Гацко, ЈУ Културно спортски центар Гацко и ЈУ Информативно културни центар Гацко у износу од 133.316 КМ. Наведени расходи представљају текуће расходе који захтијевају одлив новчаних средстава и не представљају расходе обрачунског карактера како је то дефинисано чланом 100. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Сходно наведеном, остали расходи обрачунског карактера су исказани у већем износу за 133.316 КМ, а у мањем износу су исказани текући расходи за бруто плате (тачка 6.1.2.1. извјештаја). За наведени износ је мање исказано извршење буџета у обрасцу ПИБ 01 и ПИФ.

Препоручује се начелнику Општине и директору ЈУ Туристичка организација општине Гацко, ЈУ Културно спортски центар Гацко и ЈУ Информативно културни центар Гацко да обезбиједи да се у оквиру расхода обрачунског карактера исказују расходи који не захтијевају одливе новчаних средстава у складу са чланом 100. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.2.3. Финансијски резултат

У Консолидованом билансу успјеха на дан 31.12.2022. године, као разлика прихода у износу од 11.992.442 КМ и расхода у износу од 13.348.823 КМ, исказан је финансијски резултат у негативном износу од 1.356.381 КМ.

6.3. Биланс стања

У Консолидованом билансу стања Општине на дан 31.12.2022. године, исказана је укупна актива у износу од 105.845.550 КМ бруто вриједности, 60.972.036 КМ исправке вриједности и 44.873.515 КМ нето вриједности, коју чине пословна актива и ванбилансна актива. Укупна актива је уравнотежена са укупном пасивом.

6.3.1. Актива

На дан 31.12.2022. године исказана је пословна актива у износу од 105.740.631 КМ бруто вриједности, 60.972.036 КМ исправке вриједности и 44.768.596 КМ нето вриједности. Пословну активу чини текућа имовина и стална имовина. Ревизијом је утврђено да је пословна актива због неевидентирања и погрешног евидентирања пословних промјена у вези нефинансијске имовине у сталним средствима прецијењена најмање за 1.029.078 КМ (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина је исказана у износу од 4.283.176 КМ бруто вриједности, 666.124 КМ исправке вриједности и 3.617.053 КМ нето вриједности, а односи се на краткорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења су исказани у износу од 4.265.243 КМ бруто вриједности, 660.505 КМ исправке вриједности и 3.604.738 КМ нето вриједности, а односе се на готовину и готовинске еквиваленте, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и краткорочну финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Готовина и готовински еквиваленти су исказани у износу од 1.769.092 КМ, а највећим дијелом их чине средства на банковним рачунима (1.769.077 КМ).

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 1.572.065 КМ бруто вриједности, 487.543 КМ исправке вриједности и 1.084.522 КМ нето вриједности, а чине их потраживања по основу продаје и извршених услуга, потраживања од запослених и потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе.

Потраживања по основу продаје и извршених услуга су исказана у износу од 19.166 КМ, а односе се највећим дијелом на потраживања на име пружених услуга боравка дјеце у ЈПУ Дјечији вртић Гацко (17.329 КМ).

Потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе исказана су у износу од 1.498.502 КМ бруто вриједности, 449.200 КМ исправке вриједности и 1.049.302 КМ нето вриједности. Највећим дијелом односе се на потраживање накнаде за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије (932.054 КМ), накнада за коришћење шума и шумског земљишта (59.966 КМ) и доспјела редовна потраживања по евиденцији у пореском књиговодству (44.590 КМ). Потраживања за накнаде за коришћење шума и шумског земљишта исказана су у већем износу за 35.519 КМ, јер је дио потраживања за које је одложен рок плаћања укњижен као ново потраживање на крају године преузимањем података из извјештаја који је доставила Пореска управа Републике Српске. У току ревизије Општина је искњижила погрешно евидентирани износ потраживања, у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и сходно томе није дата препорука.

На основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 - 31.12.2022. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске, у складу са Упутством о примјени МРС ЈС – 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), евидентирана су укупна доспјела потраживања за ненаплаћене порезе и непореске приходе у нето износу од 55.350 КМ, од којих доспјела редовна потраживања износе 44.590 КМ и доспјела одгођена потраживања 10.760 КМ. Спорна доспјела потраживања исказана су у износу од 421.240 КМ, колико износи и њихова корекција.

Краткорочна разграничења су исказана у износу од 683.736 КМ, а односе се највећим дијелом на аванс за нефинансијску имовину (509.042 КМ) дат извођачу радова по

Пројекту Доградња водоводног система општине Гацко (тачка 6.3.1.2. извјештаја) и разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме родитељског одсуства и боловања које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (17.394 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти су исказана у износу од 67.389 КМ, а односе се највећим дијелом на потраживања од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске за социјална давања, исплату сталних новчаних помоћи и туђе његе (27.019 КМ), потраживања по основу рефундација за накнаду плата од фондова социјалне заштите (14.440 КМ) и потраживања од Министарства финансија Републике Српске на име расподјеле јавних прихода (23.154 КМ).

Нефинансијска имовина у текућим средствима је исказана у износу од 17.933 КМ бруто вриједности, 5.619 КМ исправке вриједности и 12.315 КМ нето вриједности, а односи се на сталну имовину намијењену продаји и обустављена пословања (8.848 КМ), залихе материјала, учинака и робе (2.011 КМ) и ситан инвентар, ауто гуме, одјећа, обућа и слично (1.456 КМ).

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина је исказана у износу од 101.457.455 КМ бруто вриједности, 60.305.912 КМ исправке вриједности и 41.151.543 КМ нето вриједности, а односи се на дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу 1.215.885 КМ, а односи се на дугорочне пласмане и дугорочна потраживања.

Дугорочни пласмани су исказани по основу акција и учешћа у капиталу у износу од 1.176.709 КМ, наконведеног поступка консолидације у складу са чланом 123. став (3. и 4.) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Односе се на сразмјерно власничко учешће Општине у укупном капиталу ЈП „Комус“ а.д. Гацко (680.515 КМ) и ЈП „Водовод“ а.д. Гацко (496.194 КМ). Због исказаних губитака поменутих јавних предузећа, сразмјерна вриједност учешћа у капиталу у консолидованом билансу стања мања је за 2.143.819 КМ од номиналне вриједности акција евидентираних у ГКТ. Учешће Општине у капиталу ЈЗУ Дом здравља “Проф. др Саво Бумбић” Гацко нема вриједност, јер је поменута установа на дан извјештавања у свом билансу стања исказала губитак изнад вриједности капитала.

Дугорочна потраживања исказана су у износу од 39.176 КМ. Односе се на потраживања за порезе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 - 31.12.2022. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске.

Нефинансијска имовина у сталним средствима је исказана у износу од 100.241.570 КМ бруто вриједности, 60.305.912 КМ исправке вриједности и 39.935.658 КМ нето вриједности, а односи се на произведену сталну имовину, драгоцености, непроизведену сталну имовину и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми. Вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у 2022. години повећана је за 1.570.972 КМ по основу извршених улагања (образложено у тачки 6.1.2.2. извјештаја), а смањена за 2.953.820 КМ по основу корекције вриједности за ефекте обрачунате амортизације

Књиговодствена евиденција нефинансијске имовине у сталним средствима одступа од стварног стања имовине са којом Општина располаже и коју користи, јер дијелом није призната и вреднована у складу са одредбама Правилника о рачуноводству,

рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема и МРС-ЈС 31 - Нематеријална имовина, што је образложено у даљем тексту извјештаја код зграда и објеката, нематеријалне произведене имовине и нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми.

Произведена стална имовина исказана је у износу од 90.441.323 КМ бруто вриједности, 60.305.912 КМ исправке вриједности и 30.135.411 КМ нето вриједности, а односи се на зграде и објекте, постројења и опрему, биолошку имовину и нематеријалну непроизведену имовину.

Зграде и објекти су исказани у износу од 86.986.738 КМ бруто вриједности, 57.794.252 КМ исправке вриједности и 29.192.486 КМ нето вриједности, а чине је стамбени објекти и јединице, пословни објекти и простори, путеви и мостови, јавна расвјета и други објекти.

Ревизијом је утврђено да је вриједност зграда и објеката прецијењена најмање за 321.774 КМ јер стамбене јединице које су откупљене и представљају приватно власништво нису искњижене из књиговодствених евиденција Општине, а потцијењена најмање за 1.003.647 КМ, јер за пословне догађаје у текућем и претходним обрачунским периодима Општина није извршила пренос активираних средстава на одговарајуће позиције имовине у употреби. Наведено није у складу са чланом 26. став (1) и 42. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17- Некретнине, постројења и опрема, параграфи 71. и 82.

Постројења и опрема су исказани у износу од 3.042.146 КМ бруто вриједности, 2.122.097 КМ исправке вриједности и 920.049 КМ нето вриједности.

Нематеријална произведена имовина је исказана у износу од 410.047 КМ бруто вриједности 389.563 КМ исправке вриједности и 20.484 КМ нето вриједности, а односи се на рачунарске програме и осталу нематеријалну произведену имовину. Остала нематеријална произведена имовина потцијењена је најмање за 32.119 КМ јер по испуњавању услова није извршен пренос из припреме у употребу, што није у складу са чланом 42. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Драгоцјености су исказане у износу од 78.979 КМ, а чине их умјетничка дјела и архивска грађа.

Непроизведена стална имовина исказана је у износу од 2.250.976 КМ, а чини је градско грађевинско земљиште (2.090.591 КМ) и остало грађевинско земљиште (160.385 КМ).

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је исказана у износу од 7.470.292 КМ, а односи се највећим дијелом на улагања у изградњу спортске дворане (2.393.209 КМ), доградњу водоводног система општине Гацко (2.371.947 КМ), куповину објекта Дом за стара лица (680.990 КМ), изградњу јужне заобилазнице (358.484 КМ), асфалтирање прилаза јавним установама (147.082 КМ) и Видовданске улице са паркингом (126.818 КМ) и изградњу фекалне канализације у улици Солунских добровољаца (115.313 КМ).

На основу напријед наведеног, вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми прецијењена је најмање за 1.743.070 КМ, јер није извршен пренос активираних средстава на одговарајуће позиције имовине у употреби у износу од 1.035.766 КМ, како је претходно образложено у овој тачки извјештаја. У току ревизије извршен је пренос са нефинансијске имовине у припреми у наведеном износу (1.035.766 КМ) на одговарајуће позиције зграда и објеката и нематеријалне произведене имовине у употреби у складу са чланом 42. став (2) Правилника о

рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Такође, на нефинансијској имовини у сталним средствима у припреми евидентирана је имовина која је у ранијим годинама прибављена за потребе других субјеката у износу од 707.304 КМ. По завршетку прибављања није извршен пренос и искњижавање имовине из књиговодствене евиденције Општине, што није у складу са чланом 26. став (1), 30. став (1) и 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17- Некретнине, постројења и опрема, параграф 82. и МРС-ЈС 31 - Нематеријална произведена имовина, параграф 28.

Због неправилног евидентирања нефинансијске имовине у сталним средствима, расходи по основу амортизације нису обрачунати и исказани како је дефинисано одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. За наведене позиције нисмо вршили прерачун трошкова амортизације.

На средствима у припреми евидентирана су улагања по Пројекту „Доградња водоводног система општине Гацко“ у износу од 2.371.947 КМ, по Уговору из 2018. године са извођачем радова „Бук промет“ д.о.о. Бијељина (вриједност уговора 5.599.268 КМ, рок за извођење радова 15 мјесеци од увођења извођача у посао). За доградњу водоводног система Општина је у 2018. години са Министарством финансија Републике Српске закључила уговор о преносу кредитних средстава Европске инвестиционе банке у износу од 2.493.683 КМ, по Пројекту „Водовод и канализација Републике Српске“ са роком отплате 25 година, уз период одгоде плаћања осам година. Кредитна средства су реализована у цјелости, а извођач радова је испоставио четири привремене ситуације у вриједности од 2.266.746 КМ. Четврта привремена ситуација испостављена је 10.12.2020. године и тад су по изјави одговорних лица у Општини обустављени радови. Извођач радова је покренуо судски спор против Општине у 2022. години ради исплате дуга и накнаде штете за изгубљену добит (тачка 6.6. извјештаја). Крајем 2022. године поведеној јавној набавци закључен је уговор за израду идејног рјешења и главног пројекта санације, реконструкције и развоја водоводног система с циљем дефинисања интегралног стратешког приступа дугорочног рјешавања водоснабдијевања у складу са којим ће се одлучивати о даљим активностима на започетом пројекту.

Препоручује се начелнику Општине да обезбједи да се признавање и вредновање нефинансијске имовине врши у складу са чланом 26. став (1), 30. став (1), 42. став (2) и 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема и МРС-ЈС 31 - Нематеријална произведена имовина.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива је на дан 31.12.2022. године исказана у износу од 44.768.596 КМ, а чине је обавезе и разграничења и властити извори. Ревизијом је утврђено да је пословна пасива прецијењена најмање за 1.029.078 КМ (тачка 6.3.2.2. извјештаја).

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења су исказане у износу од 10.867.737 КМ, а чине их краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 5.302.834 КМ, а највећим дијелом се односе на краткорочне финансијске обавезе (1.144.289 КМ), обавезе за лична примања запослених (936.057 КМ), обавезе из пословања (2.990.257 КМ), обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите

(209.222 KM) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (20.566 KM).

Краткорочне финансијске обавезе односе се на обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана код Нове банке а.д. Бања Лука (201.037 KM), Uni Credit Bank а.д. Бања Лука (305.416 KM), Банка поштанске штедионице а.д. Бања Лука (183.830 KM) и по основу два кредита код Raiffeisen bank д.д. Босна и Херцеговина (454.006 KM) - објашњено у тачки 6.3.2.2. извјештаја.

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за бруто плате и накнаде плата за децембар 2022. године (433.860 KM) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (502.197 KM), од чега највећи дио по основу обавеза за топли оброк из ранијих година и трошкове за порез и доприносе на регрес из 2020. године (494.834 KM).

Обавезе из пословања највећим дијелом се односе на обавезе према добављачима (2.471.768 KM), обавезе према физичким лицима (505.073 KM) и по основу пореза и доприноса на терет послодавца (10.146 KM).

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите односе се на обавезе за субвенције (60.695 KM), грантове (80.982 KM) и обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета општине (67.545 KM).

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на обавезе по записницима Пореске управе Републике Српске о обрачуну и поравнању више и погрешно уплаћених јавних прихода.

До истека рока за израду и достављање консолидованих финансијских извјештаја измирене су обавезе из 2022. године у износу од 847.855 KM, а односе се на краткорочне финансијске обавезе (157.398 KM), обавезе за лична примања запослених (425.295 KM), обавезе из пословања (199.437 KM) и обавезе за дознаке на име социјалне заштите (65.725 KM).

Дугорочне обавезе и разграничења су исказани у износу од 5.564.903 KM, а односе се на дугорочне обавезе по зајмовима (3.071.220 KM) и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (2.493.683 KM).

Дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од банака односе се на главницу дуга који доспијева у периоду дужем од годину дана по кредитном задужењу код Raiffeisen bank д.д. Босна и Херцеговина у износу од 162.557 KM (по кредиту из 2016. године), у износу од 911.614 KM (по кредиту из 2021. године), Uni Credit Bank а.д. Бања Лука у износу од 210.475 KM (по кредиту из 2016. године), Нове банке а.д. Бања Лука у износу од 1.170.404 KM (по кредиту из 2021. године) и Банка поштанске штедионице а.д. Бања Лука кредита у износу од 616.170 KM (по кредиту из 2022. године).

Поред кредита из ранијег периода, у 2022. години закључен је уговор о кредиту са Банка поштанске штедионице а.д. Бања Лука за финансирање капиталних улагања у износу од 1.800.000 KM (рок отплате 2030. година).

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти се односе на обавезе по основу кредита закљученог са Министарством финансија Републике Српске за суфинансирање Пројекта „Доградња водоводног система општине Гацко“. Поменуто кредитно задужење је реализовано у ранијем периоду по Уговору о преносу кредитних средстава Европске инвестиционе банке по Пројекту „Водовод и канализација Републике Српске“, а рок отплате је 2043. година.

Сходно члану 72. став (2) Закона о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 и 90/21), Општина је у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 37/23 објавила Извјештај о стању дуга и гаранцијама на дан 31.12.2022. године.

6.3.2.2. Властити извори средстава

Властити извори су исказани у износу од 33.900.859 КМ, а чине их трајни извори средстава, резерве, финансијски резултат ранијих година и финансијски резултат текуће године.

Трајни извори средстава исказани су у износу од 3.770.703 КМ. Износ трајних извора средстава евидентиран у ГКТ (5.914.521 КМ) умањен је за 2.143.819 КМ као ефекат консолидације сразмјерног учешћа у нето имовини/капиталу контролисаних ентитета (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Резерве су исказане у износу од 150.210 КМ по основу ревалоризације нефинансијске имовине.

Финансијски резултат ранијих година је исказан у износу од 31.336.327 КМ. Ревизијом је утврђено да је финансијски резултат ранијих година исказан у већем износу најмање за 1.029.078 КМ по основу прецијењене нефинансијске имовине у сталним средствима (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Финансијски резултат текуће године исказан је у негативном износу од 1.356.381 КМ.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активне и пасивне исказане су у износу од 104.919 КМ и односе се на примљене гаранције од добављача за добро извршење посла. Мјенице преузете као средство обезбјеђења за извршење уговорених обавеза корисника подстицаја за запошљавање и развој привреде нису биле евидентирани на ванбилансним позицијама на дан 31.12.2022. године. У току ревизије Општина је евидентирала мјенице у складу са чланом 92. став (1) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и сходно томе није дата препорука.

6.4. Биланс новчаних токова

У Консолидованом билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 11.590.335 КМ, одливи готовине из пословних активности у износу од 10.098.267 КМ и позитиван нето новчани ток из пословних активности у износу од 1.492.068 КМ.

Приливи готовине из инвестиционих активности исказани су у износу од 18.013 КМ, одливи готовине из инвестиционих активности у износу од 2.102.565 КМ и негативан нето новчани ток из инвестиционих активности у износу од 2.084.552 КМ.

Приливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 1.108.668 КМ, одливи готовине из активности финансирања исказани у износу од 825.794 КМ и позитиван новчани ток из активности финансирања у износу од 282.874 КМ.

Нето смањење готовине је исказано у износу од 309.610 КМ, готовина на почетку периода у износу од 2.078.702 КМ и готовина на крају периода у износу од 1.769.092 КМ, колико је и исказано у Консолидованом билансу стања на дан 31.12.2022. године.

Консолидовани биланс новчаних токова није сачињен у складу са захтјевима МРС-ЈС 2 – Извјештаји о новчаним токовима, параграфи 22. и 25., јер су због погрешне класификације евидентираних расхода и пропуста при утврђивању промјена у салду обавеза, у већем износу исказани одливи готовине по основу расхода за коришћење роба и услуга (189.757 КМ), субвенција (175.109 КМ) и издатака за нефинансијску имовину (65.803 КМ), а у мањем износу су исказани одливи готовине по основу грантова (144.364 КМ), дознака на име социјалне заштите (123.965 КМ), расхода

финансирања и других финансијских трошкова између јединица власти (138.224 КМ) и трансфера између различитих јединица власти (24.116 КМ).

Препоручује се начелнику Општине да обезбједи да се биланс новчаних токова сачињава у складу са захтјевима МРС-ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

Општина је у Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје навела образложења везана за сталност пословања, што је у складу са МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15. (ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На основу објелодањивања у Напоменама уз финансијске извјештаје и према писаној информацији за потребе ревизије, на дан 31.12.2022. године против Општине се води 17 судских спорова укупне вриједности од 3.681.451 КМ, без законских затезних камата и трошкова судских поступака (правни основ спорова је исплата дуга, накнада штете, радни спорови, дискриминација и два ванпарнична поступка). У 2022. години пред Окружним привредним судом у Требињу покренут је парнични поступак по тужби „Бук промет“ д.о.о. Бијељина против Општине, ради исплате дуга и накнаде штете за изгубљену добит у вриједности од 1.204.463 КМ.

У току 2022. године није се водио ниједан спор у којем је Општина тужилац.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз консолидоване финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2022. године сачињене су Напомене које пружају неопходне опште информације о Општини, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи, примијењеним рачуноводственим политикама, сталности пословања и потенцијалним обавезама. Такође, сачињене Напомене упућују на повезане информације презентоване у обрасцима консолидованих финансијских извјештаја у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Ревизијски тим

Мира Савић, с.р.

Ивана Марјановић, с.р.